

Serving as *Chazan* on the Shabbat Before a *Yahrtzeit*

Q

How important is it for someone to be *chazan* on the Shabbat before a *yahrtzeit*? Is the practice just for parents' *yahrtzeits*, or also for grandparents/in-laws? Some people in my *shul* feel that people use it as an excuse to "grab the *amud*." I am asking as the *shul's gabbai*; we have no rabbi.

6. רמ"א אורח חיים סי' נג סעי' כב

ואין לאדם להתפלל בלא רצון הקהל. וכל מי שמתפלל בחזקה ודרך אלמות אין עונין אמן אחר ברכותיו

משנה ברורה שם ס"ק סה

בלא רצון – ואין לאדם להתקוטט בעבור שום מצוה

7. משנה ברורה שם ס"ק ס

שירצה הקהל – הטעם דדוקא קדיש יכול לומר בשביל אביו ואין רשות ביד הקהל לדחותו, אבל לא יכול להיות שליח הקהל להתפלל על כרחם; ולענין זה הוא גם כן כמו בשליח צבור שאין יחיד מוחה כדי שלא ירבה המחלוקת, אלא הולכין אחר רוב או הנבררים לזה ... יש מקומות שיש להם תקנה בבית הכנסת שאין מניחין לאבל להתפלל כל השבוע לפני התיבה כי אם להשליח צבור הקבוע שלהם, אין לדחות התקנה ונגעשית מפני עמי הארץ שאינם יודעים ומכנינים הברכות והתפילות ואומרים טעות ואיכא זילותא, לכך תקנו אפילו על היודעים שלא יתפללו משום דלא ליתני לאנצויין. אכן במקום דליכא תקנה ומנהג קבוע, מצוה לקהל להניח לאבל להתפלל, שהוא נחת רוח למת ומצילו מדינו של גהינם; ומיהו ודאי כשאין יכול להתוך האותיות וכדומה, אין לו להתפלל לפני העמוד.

1. גשר החיים כרך א פרק לב סעי' א

ביום היארצייט של המנוח מתפללים לעילוי נשמתו. והוא יומא דדינא בנוגע לעילוי. וכדכתב האר"י זלה"ה: שהקדיש שאומרים היתומים כל שנים עשר חדש הוא להעלות אביהם מניהנום לגן עדן וביום היארצייט הוא להעלותו בגן עדן עצמו למדרגה יותר מעולה (וביחוד הוא זה) על ידי מעשה הבן אם הוא זכאי – עד כאן לשונו.

2. לבוש יורה דעה סי' תב ס"ק יב

נוהגין להתענות יום שמת בו אב או אם, ומעמא שמעת, שיעשה תשובה מפני הסכנה, דריעא מזליה ביום זה שמת בו אביו או אמו

3. שולחן ערוך יורה דעה סי' שעו סעי' ד

... ונהגו שאם מגיע לאדם יום שמת בו אביו ואמו, שאומרים עליהם קדיש יתום לעולם, ומי שיוודע להתפלל כל התפלה, מתפלל; ואם יש אבלים אחרים, נהגו שתוך שבעה לאבלם הם קודמים, ואין לו קדיש כלל; תוך שלשים, יש לו קדיש אחד; לאחר שלושים, כל הקדישים של אותו היום הם שלו.

4. גשר החיים חלק א, פרק לב סעי' ב

ובשבת הקודם (או כשהל היארצייט בשבת) עולה למפטיר. ויש גם נוהגין להתפלל לפני התיבה (או בשבת הקודם) – תפילת מוסף.

5. פתחי תשובה יורה דעה סי' שעו ס"ק ז

אחר המנהג עיין באר היטב של הרב מהרי"ט ז"ל ס"ק י"א בשם (תשובת רמ"א) דאם אין לו בן, ראוי ליתן קדיש לבן בנו, אך שאר אבלים יאמרו שני קדישים והוא קדיש אחד. ועיין בשו"ת תשובה מאהבה ח"א סי' קע"ח שכתב דבמקום שאין אבל על אב ואם ויש בן הבן שאומר קדיש על זקנו, ויש אחד שאומר בשביל אחד מקרוביו, או שהוא מושכר לומר קדיש בשביל אחד, יקה בן הבן שני חלקים ואחר חלק אחד.